

Tilsynserklæring for skoleåret 2021/2022 for Rudolf Steiner-Skolen i Odense:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 461054	Skolens navn: Rudolf Steiner-Skolen i Odense
----------------------	---

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Kjeld Læssøe

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
02-11-2021	8.	Drama	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
02-11-2021	Bh.kl	Praktisk Musik	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
02-11-2021	6.	matematik	Naturfag	Kjeld Læssøe
15-03-2022	9.	historie	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
15-03-2022	3.	musik	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
15-03-2022	4.	musik	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
15-03-2022	7.	matematik	Naturfag	Kjeld Læssøe
15-03-2022	6.	dansk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
31-03-2022	7.	kemi	Naturfag	Kjeld Læssøe
31-03-2022	9.	sløjd	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
31-03-2022	4.	idræt	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe
04-04-2022	3.	regning	Naturfag	Kjeld Læssøe
04-04-2022	1.	håndarbejde	Praktiske/musiske fag	Kjeld Læssøe

04-04-2022	1.	tysk	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe
04-04-2022	9.	klassens time	Humanistiske fag	Kjeld Læssøe

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Inden hvert besøg sender jeg en plan for tilsynet til skoleleder, som så tjekker om planen holder. En justering vil af og til være nødvendig.

Ved skoleårets start rekvirerer jeg alle klassernes skemaer plus lærernes. Dette gør det nemmere, at tilrettelægge mine konkrete tilsyn i de forskellige klasser på en sådan måde, at jeg får mulighed for at drøfte mine observationer med den konkrete lærer i umiddelbar forlængelse af mine tilsyn.

Disse drøftelser vil typisk komme omkring flere af følgende punkte: niveauet af undervisningen, elevernes niveau i dansk, matematik, engelsk og historie, lærerens evaluering af egen undervisning, materialer, punkterne under Frihed og folkestyre m.m. og planer for undervisningen. Disse områder vil i varierende omfang også indgå efter behov: styring af undervisningen, undervisningsformer, graden af aktivitet, trivsel og samarbejde hos eleverne og stemningen i rummet.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Generelt om mine vurderinger af skolens undervisning.

Jeg bygger min vurdering på observationer af undervisningen, samtaler med lærere og skoleledelse, vurdering af undervisningsmateriale og undervisnings- og årsplaner sammenholdt med Fælles Mål og gennemgang af skolens evalueringspolitik. Med hensyn til skolens planer for undervisningen, så følger skolen ikke ministeriets Fælles mål, men laver sine egne undervisningsplaner.

Eksempel på undervisning inden for det humanistiske fagområde:

Tysk i 1. kl.

I skolens undervisningsplan for tysk fremgår det, at temaerne i de små klassers tyskundervisning skal afspejle de temaer, der arbejdes med i hovedfagstimerne. Derfor fylder eventyr, farver, tal, ugedage og årstider en del i tyskundervisningen på disse klassetrin. Digte, rim, remser og tyske finger- og børnelege får også en markant plads. Den konkrete time levede til fulde op til ovennævnte indhold. Recitationer, sange, rim og remser og lege på tysk afløste hinanden i højt tempo, med god deltagelse af eleverne. På et tidspunkt virkede det til, at en del elever mistede koncentrationen. Læreren ændrede derfor i sit program og indlagde lege på tysk, som hun vidste eleverne kunne lide. En undervisning, hvor eleverne fik talt og sunget meget på tysk og som fint kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Se mine generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på undervisning inden for det naturfaglige fagområde.

Kemi i 7. klasse.

Emnet var forbrænding, og som beskrevet i skolens undervisningsplan, herunder de materieforvandlinger, der foregår i den forbindelse. Elevernes iagttagelse og oplevelser er et vigtigt mål for undervisningen. I timen inden havde eleverne lavet forsøg med stearinlys. I denne time gennemgik læreren forsøgene og opsamlede, opsummerede og supplerede elevernes iagttagelser. God deltagelse fra elevernes side, og god spørgelyst fra dem der havde tvivlsspørgsmål. Konklusionerne blev skrevet på tavlen og eleverne nedskrev disse i deres hæfter. Af konklusioner fremgik bl.a. at røgen fra stearinlyset indeholder kulstof; det er gassen der dannes, der brænder, og mængden af ilt bestemmer, hvor længe lyset brænder. Derudover nedskrev læreren den kemiske proces i såvel ord som i kemiske formler.

En grundig undervisning med god elevdeltagelse, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriale faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Se mine generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på undervisning inden for det praktisk-musiske fagområde

Sløjd i 9. klasse.

På dette klassetrin arbejdes der med en af de traditionelle snedkerteknikker som sinkning. En metode til at fastgøre træelementer til hinanden, så de nærmest "låses" fast. Denne teknik skulle eleverne bruge til at fremstille en kasse, som kunne bruges til et formål, de selv bestemte. Kravene til proces og produkt var detaljeret beskrevet af læreren i en udleveret opgavebeskrivelse. Denne indeholdt hvilke overvejelser eleven skulle gøre sig inden selve fremstillingen skulle påbegyndes, kravene til kassens mål, den matematiske formel til beregning af kassens mål og nogle beregningseksempler.

Ved dobbelttimens start viser læreren en særlig teknik ved høvling og savning. Derefter går eleverne i gang og læreren går rundt og hjælper med instruktioner, gode råd og praktisk visning. Eleverne virker fokuserede, der bliver arbejdet og der er en venlig og arbejdsom stemning i rummet. Spredningen i faglig kunnen er tydelig blandt eleverne, men alle virker motiveret. Efter hver periode evaluerer læreren hver enkelt ud fra et skema, som forholder sig til en række forskellige faglige, personlige og sociale kompetencer. Undervisningen var på et højt niveau og kan fint stå mål, med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Se mine generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på undervisning i dansk i 6. klasse.

I 6. klasse skal eleverne i følge skolens undervisningsvejledning i gang med helt selvstændige stile. Eleverne var i gang med at skrive en stil. Oplægget til denne stil var en fiktiv fortælling om en dreng Julius` helt konkrete oplevelse. Hver elev skulle så ud fra denne fortælling skrive videre på historien og selv finde en afslutning. Inden eleverne gik i gang med at skrive, havde klassen arbejdet med mindmap i fællesskab, for at få ideer til deres stil. Stor spredning i klassen. Flere skrev koncentreret og en del havde brug for lærerens hjælp. Timen sluttede af med en opsummering på arbejdet og hvad der skulle ske i næste dansktime.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Se mine generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på undervisning i matematik i 6. kl.

I fagfag har klassen matematik mandag og tirsdag. Om mandagen foregår der typisk indlæring af nyt stof og om tirsdagen træning i gennemgået stof.

Dette tilsyn er på en tirsdag.

Ark med regnestykker uddeles. Eleverne får 8 min. til at løse opgaverne, som ligger inden for de 4 regnearter. Stor intens aktivitet. Resultaterne gennemgås af læreren og eleverne noterer hvilke stykker der er rigtige og lægger arket i mappen. De afleverer deres tirsdagsopgaver. De får rettede opgaver tilbage. Læreren gennemgår disse opgaver, sætter fokus på typiske fejl og viser, hvordan de skal regnes. Nyt opgavesæt til hjemmearbejde uddeles og gennemgås. Alle går i gang og læreren går rundt og hjælper. En godt styret og elevaktiv undervisning på niveau med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Efterfølgende har vi en god snak om evaluering. Læreren udtaler, at han har et godt overblik over, hvad de enkelte elever kan ud fra den daglige undervisning, og når han jævnligt tjekker deres mapper. I 7. klasse begynder han at benytte tests til at vurdere niveauet.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Se mine generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Se uddybende beskrivelser fra tidligere år.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

Se mine generelle bemærkninger under det humanistiske fagområde.

Eksempel på historieundervisning i 9. klasse.

Klassen havde om besættelse under 2. verdenskrig i overensstemmelse med skolens undervisningsvejledning. Det

skriftlige materiale klassen brugte var kopier fra "Ideologierne kamp: staten, folket og magten", "Vores verdenshistorie", begge gymnasiebøger og "Historie i 8. klasse" fra Gyldendal. Dobbelttimen startede med opsummering fra i går, hvor klassen havde arbejdet med delemnet samarbejde ud fra nogle kopier fra "Historie i 8. klasse. Skift. Læreren skriver på tavlen begreberne: Rationering, Ressourcer og Krigsproduktion. 2 og 2 skal eleverne, ud fra det skriftlige materiale de har, beskrive, hvad der ligger i begreberne. Efterfølgende drøftelse i plenum. God aktivitet, som munder ud i en debat om brugen af forskellige kilder. Læreren påpeger vigtigheden i altid at have kilden til oplysninger for øje og hvorfor. Skift. Eleverne skal skrive en tekst om besættelsen, og læreren gennemgår, hvad der skal med (lektie). Skift. Eleverne får til opgave i grupper at beskrive den nazistiske ideologi i 3 sætninger ud fra tekster fra to af ovennævnte bøger. De går straks i gang. Undervisningen slutter med en opsamling. En undervisning, som fint står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

På baggrund af mine observationer, gennemlæsning af skolens undervisningsplaner og drøftelser med lærere og ledelse er det min vurdering, at skolens undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Jeg oplever skolen lever fint op til nedenstående beskrivelse på hjemmesiden:

Her fremgår det, at skolen tilstræber at opdrage eleverne til frihed for det enkelte menneske og respekt for andre mennesker. Dette mål forsøges opnået via bl.a. at forsøge at udvikle eleverne til selvstændigt tænkende og moralsk handlende mennesker, med en sund kritisk sans, der kan tage egne initiativer og kan samarbejde med andre.

Omgangsformen eleverne imellem og mellem elever og voksne er venlig og imødekommende og præget af en gensidig respekt. Eleverne opfordres til både at ytre sig og at lytte til og respondere respektfuldt på andres ytringer. Frihed og folkestyre handler også om at man har både rettigheder og pligter. Dette bliver blandt andet trænet gennem hele skoleforløbet via dukseordningen, hvor eleverne på skift har fastlagte praktiske opgaver omkring rengøring og oprydning - til dannelse for den enkelte og glæde for fællesskabet.

På det faglige område og specielt i historie og samfundsfag tilstræber skolen igennem skoleforløbet at give eleverne en bred forståelse for principperne i det danske folkestyre.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Se under "Frihed og folkestyre".

Demokrati handler i høj grad om at være i dialog med hinanden, hvor der fremføres synspunkter og der lyttes. Dette træner skolen på glimrende vis ved at eleverne gennem hele skoleforløbet enkeltvis eller i gruppe fremlægger egne synspunkter og lytter til andres synspunkter. Endvidere fremfører eleverne recitationer, sange, musik mm for klassen, større forsamlinger og forældre. At turde stå frem for en forsamling er en vigtig kompetence i demokratisk dannelse. Lærernes praksis med at hilse grundigt på alle elever enkeltvis, når disse går ind i klassen passer også fint ind i demokrati-aspektet. Dels på grund af den respektfulde kontakt i sig selv og dels fordi denne kontakt, der skabes ved undervisningens start, er med til at kvalificere de efterfølgende dialoger lærer og elever imellem.

Derudover kan nævnes temaet i projektugen i 7. og 8. klasse er "Demokrati", hvor der bl.a. arbejdes med de politiske partier, folketinget og græsrodsbevægelser. I 9. klasses samfundsfag behandles folketingets opbygning og lovgivningsprocesserne, samt hvordan de ligner og adskiller sig fra en række andre landes.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Se uddybningen på de to foregående spørgsmål.

Jeg kan tilføje, at i faget menneskekundskab i 7. klasse er en del af undervisningen bygget op omkring de grundlæggende frihedsrettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Skolen benytter ikke kønsopdelte aktiviteter i undervisningen ud over, når de går i bad i forbindelse med idræt. I forhold til skolens elever er kønsroller noget skolen er opmærksom på at italesætte i forbindelse med folkedans, hvor de indtager traditionelle kønsroller. Det er endvidere et tema i undervisning om livscyklusser i menneskekundskab. Endvidere har 9. klasse et tema om kønsroller.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Jeg oplever, at omgangsformen på skolen er præget af gensidig respekt og har ikke på noget tidspunkt erfaret udtalelser, handlinger eller noget på skrift, som kunne indikere, at der ikke er ligestilling mellem kønnene. Dette gælder både blandt elever og ansatte.

Skolen har ikke en egentlige ligestillingsprocedure på skolen, men arbejder på at få flere mandlige medarbejdere, og mandlige medlemmer i skolens bestyrelse.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Skolen har et elevråd med deltagelse af elever fra 9. og 10. klasse.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Ledelsen indskærper hvert år på medarbejder møde i starten af skoleåret i forbindelse med behandling af beredskabsplanen, at den skærpede underretningspligt er personlig. De medarbejdere, der ikke er til stede på mødet bliver orienteret efterfølgende.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Se sidste spørgsmål.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Jeg oplever en velfungerende skole med engagerede lærere og motiverede og aktive elever. Skolen lever fint op til kravene omkring den faglige undervisnings kvalitet og niveau og bestemmelserne omkring frihed og folkestyre, demokratisk dannelse, friheds- og menneskerettigheder og ligestilling mellem kønnene.

Det skal samtidig fremhæves, at mit samarbejde med både lærere og ledelse foregår i en respektfuld atmosfære og lydhørhed fra skolens side over for mine synspunkter omkring undervisningen og planerne for denne.